ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5597 ՅՈՒՆԻՍ 21/4 ՅՈՒԼԻՍ 1904 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 20 ՐԷՊԻԼ ԱՒՐԸ 1322 ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5597

درعلیه ده غلطه غازی استانبول ﴿ آره‌ولك ﴾ ده اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ արեւելեան գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՋԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	դրս
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆր.
» » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Յանձնումներ համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԴԻՍՏԻՍՐԱԿՈՒԹԵՍՆ ՊԼԵՏԸ

Ժողովրդային ըմբռնումով՝ կրթուած ու դաստիարակուած անձեր կը կոչուին անոնք, որոնք իրենց նիստ ու կացին, խօսակցութեան ու շարժուձեւին մէջ առանձնայատուկ փափկութիւն ու ազնըւութիւն մը ունին, ինչ որ կը պակսի գեղջիկ ու ազէա դասակարգին պատկանող անձերէն չատերուն քով:

Մինչդեռ ընդարձակ առումով «կրթուած» կամ «դաստիարակուած» ածականը անոնց միայն կարելի է տալ՝ որոնք պարտաճանաչ, ազնիւ նկարագրի տէր են եւ ունին մշակուած միաք մը, այսինքն անոնք որոնք կը ձգտին դէպ ի բարին, կը սիրեն ու կը գնահատեն գեղեցիկը, եւ պաշտպան են ճշմարտութեան, ինչ որ դաստիարակութեան նպատակը կը կազմէ:

Գալով դաստիարակութեան կարեւորութեան, հոս հարցութեան կարծիքը կը տարբերի:

Ոմանք կարծիք կը յայտնեն թէ դաստիարակութիւնը երբեք չազդեր մարդոց բնաւորութեան ու նկարագրին վրայ: Ասոնք կը պնդեն թէ ինչ նշանակութիւն ունի կրթութիւնն ու դաստիարակութիւնը այնպիսի մարդոց համար որոնք ի բնէ ժառանգաբար կը կրեն իրենց մէջ չարութեան սաղմը. այսպիսի պարագայի մէջ՝ մանուկ մը դաստիարակուելով ուրիշ բան չի չափիր, այլ իր լոի մտածումներն ու նենգութիւնները տարաբաստ ծածկելու համար աւելի նուրբ միջոցներ կը սորվի:

Ընդհակառակը, ուրիշներ կը հաստատեն թէ դաստիարակութեան ազդեցութիւնը բացարձակ է մարդոց վրայ. ասոնք կ'ընդունին թէ բոլոր մարդիկ ծնած միջոցին բոլորովին իրարու կը նմանին, հաւասարապէս իրենց մէջ կրելով բարի եւ չարի բնածին տրամադրութիւնը, իրենց ստացած դաստիարակութենէն կախում ունի դարգացնել մէկը կամ միւսը. այսինքն անոնց ստացած կրթութենէն կախուած է անոնց լաւ կամ վատ նկարագրի տէր ըլլալը: Բան իս, ասոնց է աւելի ճիշդն ու տրամաբանականը. եթէ երբեք դաստիարակուած կամ կրթուած ու անկիրթ մարդիկ իրարմէ առանձնանալու մը չունենային, քանի որ երկուքն ալ ի բնէ այդպիսի յատկութիւններով էին օժտուած, ալ ինչո՞ւ համար այնքան մեծ զանազանութիւններով ու ծախքերով կը բացուին հաստատութիւններ, նախակրթարաններ, միջնակարգ վարժարաններ ու համալսարաններ, որոնք յառաջդիմութեան ու լուսաւորութեան վարարանները կը կազմեն:

Մարդոց վրայ դաստիարակութեան ունեցած ազդեցութիւնը աւելի ակնյայտնի կերպով ցոյց տալու համար, օրինակ մը առնենք:

Ամենուս համար ալ ճշմարտութիւն մըն է թէ վայրի կենդանիներ կրթութեան ազդեցութեան տակ կրնան ապրիլ միասին առանց թշնամական ոգւոյ. ինչ դեղեցիկ ապացոյց մը կարելի է համարել դաստիարակութեան՝ արարածներու վրայ ունեցած բացարձակ ներգործութիւնը: Իրաւամբ, գերմանացի մեծ իմաստասէրը, Լայպնից, իր կարգադրիր ոչքով ու առողջ դատողութեամբ տեսած ու համազուած, իր ապրած միջավայրէն, իր ծնողքէն, մեծերէն եւ ամէնէն չատ իր դաստիարակէն ինչ մեծ ազդեցութիւն կը կրէ. ան կ'ընդունի թէ մանկական վիճակը կը նմանի հեղուկի եւ մանուկ մը ենթակայ է ընդունելու այն ապաւորութիւններն ու դաղափարները, զորս իրեն կուտայ դաստիարակը, նման այն բոլոր հեղուկներուն, որոնք ի՛նչ ամանի մէջ ալ լեցնես, նոյն ձեւով կը կողմարարուին: Բան մը որ մանանիչ կ'ընէ դաստիարակին ունեցած դժուարին դերը:

Հոս աւելորդ չեմ համարիր յիշել այն թիւր ըմբռնումը թէ պատանկութեան չրջանն է մանկան դաստիարակութեան բուն եւ կարեւոր տարիքը. անկիկանդ խորհելով կը տեսնենք որ մենք, մեր կեանքի ամբողջ տեւողութեան մէջ ոչ, դրեթէ ամէն օր, ամէն ժամ եւ ամէն բոպէ դաստիարակութեան ենթակայ ենք, որուն արդիւնքն է հմտութիւն կամ փորձառութիւն, ինչ որ աւելի կարեւորն է քան գիտութիւն կամ հարստութիւն:

Դաստիարակութեան նպատակը պիտի ըլլայ նախ եւ առաջ կրթել մարմինը, այսինքն հոգ տանիլ մարմնոյ առողջութեան, գրեթէ ամէն տարիքի ու հասակի մէջ ինքզինքը չղրկել խաղ, մարմնամարզի ու պտոյտներէ, որովհետեւ ամէն մարդու համար առողջութիւնն էական պայման մըն է. «Առողջ մարմնոյ մէջ առողջ միտք ու հոգի» երջանկութեան էական պայմաններէն մէկն է:

Ցեղոյ կրթել միտքը, ամէն ուսանողի եւ գործի տէր մարդու, վերջապէս ամէն հասակի ու դասակարգի պատկանող անհատի համար անհրաժեշտ է: Գիտութիւնը բոլորովին տարբեր է մտքի կրթութենէն. մէկը կրնայ զանազան ծանօթութիւններ մթերած ըլլալ իր մտքին մէջ այս կամ այն լեզուէն կամ գիտութենէն, սակայն զանոնք ի հարկին լաւ կերպով գործածելու պիտի վարանի, եթէ չունի մտքի դաստիարակութիւն. կրթութեան չնորհիւ մէն մի գիտութիւն ու ծանօթութիւն մտքի մէջ լաւ կերպով դասաւորելէ յետոյ՝ յիշողութիւնը առանց յոգնելու դիւրաւ կրնայ վերարտադրել. ասով է որ տրամաբանութիւնը կը զարգանայ: Ճիշդ դիւսուրական կազմակերպութեան մը նըման, ուր զօրակոը ի հարկին դիւրաւ կրնայ իր ներկայութեան կոչել բանակի այս կամ այն մէկ զինուորը:

Վերջապէս պէտք է կրթել ու դաստիարակել սիրտը. սիրտն ալ պէտք ունի դաստիարակութեան. զգացումներու կեանքն ալ պէտք է որ որոշ ուղղութիւնը ստանայ: Որոշ ու ազնիւ նկարագիր ունեցողը միայն կրնայ անվրեպ հասնիլ իր կեանքի նպատակին: Հաս է որ մարդ կը սորվի պարտաճանաչութիւնը: Ամէն ոչխարհ եկող պարտք մը ունի կատարելու այս աշխարհի մէջ, այն է օգնել իր ընտանիքի անդամներուն, համայնքին ու բոլոր մարդկութեան: Նախորդ սերունդի աշխատութեան պտուղը կը վայելենք, անոնց գիւաերէն կ'օգտուինք, պէտք է որ մեր յաջորդ սերունդն ալ մեր աշխատութենէն անտաս մնայ: Ամէն մարդ պէտք է ջանայ օգտակար ու պարտաճանաչ ըլլալ: Որ ծառան իրաւունք կ'ունենայ դրամ պահանջելու իր աշխատանքին, եթէ իր պարտքը չէ կատարած:

Ուրեմն ամփոփելով ըսենք թէ դաստիարակութիւնն իր բոլոր կողմերով միակ միջոցն է բարոյականի եւ ամենալաւ դպրոցը՝ աշխարհիկ կեանքի համար:

ՆՈՒԱՐԴ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ՏԱՌԱՆԻՇԵՐ

Վաճառականները, որ իրենց քով չատ մը զանազան տեսակ ապրանքներ ունին, անոնց ամէնուն գինը չեն կրնար մտաքերին դց պահել: Ասոր համար, անոնց գինը սանձուած, կամ կարուած եւ կամ գնդասեղով փակցուած պիտակներու (ցուցակագիր) վրայ արձանագրել խորհած են:

Ի՛նչ ինչ վաճառատան մէջ, այս պիտակներուն վրայ երկու արձանագրութիւններ կը տեսնուին. մէկը վաճառականին չինողնեն առած գինը կը ցուցնէ, իսկ միւսը՝ յաճախորդին ծախել ուզած գինը: Եթէ այս երկու արձանագրութիւններն ալ թուանշաններով ըլլային, գնորդը վաճառականին չատ պիտի կարենար գիտնայ: Վաճառականը, իր չահը դաղանի պահելու համար, իրեն ապրանք եղած գինը գիրերով նշանակել խորհած է:

Ասոր համար տասը գիրէ բաղկացած բառ մը ընտրած է, որուն իւրաքանչիւր գիրը թիւ մը կը ցուցնէ: Օրինակի համար, ենթադրենք որ, ղոյգ մը գուլպայի վրայի պիտակը կը ցուցնէ

h n p
3, 4 0

h կը ցուցնէ 2, n կը ցուցնէ 7, p կը ցուցնէ 5, երեք գիրերը կը ցուցնեն 275: Ի՛նչ կը ցուցնէ 275ը. ասի առարկային կոխում ունի: Եթէ այն առարկան թաւիշէ չատ ընտիր վերարկու մըն էր, ան 275 ֆր. ըսել պիտի ուզէր: Իսկ եթէ ալ. վերարկու՝ այն տեսն 27.5 ֆր. պիտի ըսէր, բայց քանի որ ղոյգ մը գուլպայ էր, ըսել կ'ուզէր 2 ֆր. 75: Վաճառականը, որ գուլպային ղոյգը չինողէն 2,75 ֆր.ի գնեց, կը ծախէ 3.40ի եւ կը չահի 0.65:

Տառանիշերը ժամանակաւ այսօրուընէ չատ աւելի օգտակար էին: Առանձնք չատ վաճառականութիւն չկար: Դիւղերու ու փոքրիկ քաղաքներու մէջ, կանոնաւորապէս, ամէն մէկ տեսակի համար մէկ վաճառական, մէկ նպարավաճառ, մէկ դերձակ, մէկ թիթեղագործ կար: Այս վաճառականը մրցակցէ վախ չունենալուն՝ ապրանքները կրցածին չափ սուղ կը ծախէր: Լամբար մը, որուն վեց ֆր. վճարեր էր, եթէ կարենար, զան տասերկու ֆրանքի կը ծախէր: Լաւ գիտէր որ զնորդը օտպսած էր ուզած գինը տալու, քանի որ չէր կրնար ուզած տեղը երթալ:

Բայց երբեմն ալ անսասող յաճախորդին կը հանդիպէր, որ գինը չատ բարձր ըլլալուն համար կը բարկանար, որ սակարկութիւն կ'ուզէր եւ ձգել երթար կը սպառնար, եթէ 10 ֆրանքի չի տար: Վաճառականը այն տեսն փոխանակ թողլու որ յաճախորդը ձգէ երթայ, գինը իջեցնելով վերջ կուտար սակարկութեան: Գինը գիտնալուն համար կրնար իջեցնել, բայց պէտք ունէր գիտնալու թէ այն ապրանքին ինքը քանի՞ տուած է: Այսպիսի պարագաները նախատեսելու մեծ հոգ կ'ըներ. պիտակին վրայ իր գնած գինը գիրերով կը մակագրէր, մինչդեռ իր ծախելիք գինը ծանօթ բուանշաններով գրուած էր:

Այսօր որ վաճառականութիւնն չատ տարածուած է եւ վաճառականներու միջեւ մեծ մրցում կայ. վաճառականը ալեւոր ապրանքը չատ սուղ ծախել չի փորձեր: Ձեռք տալու չափ չահելու համար, նոր բերուած եղած գինով կը ծախէ: Հետեւաբար վաճառականին ալ յաճախորդներէ չատ տարբեր չի տարուիր: Ուրեմն, ալեւոր պիտակին վրայ գնած գինը մակագրելու պէտք չկայ. ալեւոր ծախելիք գինը միայն կը մակագրէ որ միւս ծանօթ թուանշանով է:

Խնայոր թէ փոքր խանութի երես մէջ մանրամասնօրէն գործածուած տառանիշերու վաճառականական կիրառումը ան է:

Ս.

ԻԶՄԻՐԵՆ ՊԱԼԸՔԵՍԻՐ

(ՁԱՄԲՈՒ ՆՕԹԵՐ)

Քանի մը կիրակի առաջ, կէսօրին, առաջին անգամ ըլլալով, պաշտօնի բերմամբ, ճամբայ ելայ. Պալըքէսէր երթալու համար: Նոյն օրը Իզմիրէն մեկնող չոգեկառքով ուրը ժամուան երկար ու տաղտկալի ճամբայ մը կարելի յեսոյ հասանք Սամի կայարանը: Երբ Սամ հասանք, մթնած էր. մէկ քանի ժամ հանգիստ ունենալ հանդիսաւ առնելու, ուստի հոն գանուող միակ օթեւանը իջանք, քիչ մը հանգստանալու եւ քիչ մըն ալ փորերնիս կշտացնելու համար:

Բառորդ ժամ յետոյ մեզմէ ոմանք ձիով, ուրիշներ կառքով ճամբայ ելանք: Տժանելի ճամբորդութիւն. քարուտ, մէկ կողմէ ասկալի ձոր, միւս կողմէ ալ նոյնպէս. ձի կամ կառք հանգիստ անցնելու չափ նեղ ճամբայ մը, այն ալ քարուտ, անվերջանալի ճամբայ մը: Զօր ժամ կը տեւէ մօտաւորապէս. քնական գեղեցկութիւն չորս կողմէ կը պաշարեն: Վերջապէս կը հասնինք Նաշէրլար ըսուած տեղ մը, ուր կառքեր ու ձիեր դադար կ'առնեն քիչ մը: Վերջին ճամբայ կ'ելնենք: Կառքին մէջ երեք անհատնում ժամերէ յետոյ կը հասնինք Սալուանդ: Բնաւորութիւնը բուսական չէր, մէյմըն ալ ուժգնօրէն կը փչէ սառնաշունչ քամի մը:

Սալուանդէն ճամբայ ելանք եւ երկու ժամ ճամբայ կարելէն յետոյ, կառապանը խարտ ձայնով մը կը հրամայէ կառքէն վար իջնել եւ ոտքով քալել մէկ ու կէս ժամ, ճամբան դուրիվեր ըլլալուն համար: Արշալոյսը ծագած է ու երկինքը կը մթագնի. ասոր կը յաջորդէ անձրեւ մը որ բնաւ հաշուին մէջ չկար. աղէկ մը կը թրջուինք: Խորտ՛ որ 48 ժամէ ի վեր կուռքին մէջ ոսկորներնիս ջանքնաստելէ յետոյ ժամ կը հասնինք Զէքքուրլար. 20էն 25 հիւղակներ, հիւրասէր աղջիկ կնիկ, բնական գեղեցկութեամբ օժտուած, արեւակէզ կիներ քսվդ կաւդան կը ծառայեն: Մեծով պղտիկով, կինով աղջիկով, երիկ մարդով, ամէնքն ալ, առանց բացառութեան, ողիմալ են: Երբ հոս հասանք, հեռուէն տեսայ հաղիւ երեք տարեկան աղեկ մը, որ քովս եկաւ նստաւ եւ ողջոյց որ անի մոյ տամ. Ի՛նչ ըսել էր այդ բառը. գեղեցիկ բայց կապիտ աղջկան մը կը հարցնեմ նշանակութիւնը անի մոյին. չի պատասխաներ կամ լաւ եւս է ըսել թուրքերէն չի հասկընար: Զէփնի կ'ըսեն այս ընակիչներուն որոնք կռապաշտ են: Վերջապէս կը հասկընամ թէ անի մոյը օղի է: Դաւաթի մը մէջ կը լեցնեմ օղին, զոր Սամայեն հետս առած էի եւ կու տամ այդ երեք տարեկան աղեկին, որ ուրախ զուարթ կը խմէ, նոքեն կ'ուզէ ու կու տամ. այս անգամ ալ առանց դէմքը թթուեցնելու մէկ ումպով կոկորդէն վար կը պարպէ: Ինչ եղաւ այդ տեղի սենեակի մը կամ տամի մը տերը մեզի կը պատուէր անարտ կոթով ու թարմ հաւկիթով:

Քիչ մը յոգնութիւն առնելու համար քնանալու տեղ մը, կ'ուզեմ. պանդոկապետը իս կը տանի տակը քարէ սենեակի մը մէջ, ուր պղտիկ օճ մը կը տեսնեմ՝ վրան գոյնդոյն, դուրս կը ցատկեմ լեղապատառ. ուրիշ սենեակ մը կ'երթամ, գլուխս քարին կը դընեմ իբր բարձ. ժամ մը քնանալէ յետոյ երբ աչքերս կը բանամ կը նայիմ որ սենեակին մէջ եօթը ութը հոգի լեցուեր քնացեր են մէկը միւսին վրայ. ուրիշի մըն ալ ոտքերը մարմինիս վրայ:

Վերջին ճամբայ կ'ելնենք եւ այս անգամ ձիի վրայ հեծած. ես որ բնաւ ձի հեծած չէի, կ'երեւայ կենդանին հասկնալով այս պարագան, անանկկալ մը կ'ընէ դիս գետին նետելով. բարեբաղդաբար չեմ վնասուիր. ընկերներս օգնութեան կը հասնին. նորէն կը հեծնեմ ձիս:

Վերջապէս կը հասնինք Պալըքսիր ըսուած քաղաքը. եկուշրթի կեսօրէն ետքը, ժամը հինդ ելն եւ կ'առաջնորդուինք քաղաքին առաջ տարդ պանդոկը, որտ անունն է Զարպ օղլու խանը:

Զարպ օղլու խանը Պալըքսիրին էն բանակ ու մեկ գեղեցիկ փողոցին մէջ կը գտնուի, ընդարձակ եւ օդասուն դիրքով. խանէն ներս մանելուդ պէս առաջին ամամ մանուանդ վերի յարկը ելլելուդ քիրդ կը զարնէ տեսակ մը գարշահոտութիւն: Պալըքսիրի ամէնէն մաքուր եւ իմիրին ամէնէն ազատ այս պանդոկը սա առաւելութիւնը ունի որ հոն ծառայող սենեկապանը չատ բարեսիրտ հեղահամբոյր մէկն է, բայց ոչ խանին պէտք եղած մաքրութեան հոգատար, ինչ հարկ երկ օրուընի նկարագրութիւնը. վերջապէս անունը վրան բան մըն է, ինքնասնեակները անբաղդատելիօրէն աղտոտ սակայն արդար ըլլալու համար պէտք ըսել թէ անկողնի օաւանները ու վերմակները մաքուր են այնքան օրքան չեն տունտրաս մէջ:

Տեղւոյն Հայերը ընդհանրապէս աղքատ մարդիկ են, եւ ինչ որ ցաւալի է, ամէնքն ալ առնտարակ ազէա. հայերէն խօսել գիտցողը հոն մասով ցոյց կը տրուի. մի զարմանք երբ բանմ թէ տեղւոյն երեք քահանաներէն մէկը հայերէն բառ մը անգամ չի հասկնար ու չի կրնար խօսել: Եկեղեցիին մէջ կ'աղօթէ հայերէն լեզուով, բայց դժբաղդաբար կարդացածին գիտակցութիւնն ունենալէ խպտոտ հեռու է: Օղլին եկեղեցականին ու աշխարհականին համար ամենայն ինչ է. առանց հացի կ'ըլլան, բայց առանց օղիի երբեք: Պալըքսիր ունի մեծ եկեղեցի մը եւ անոր քով կը կառուցուի քարաշէն վարժարան մը, որ կ'աւարտի երկու տարուան: Աւելի ունեցայ այցելել աղջկանց վարժարանը. անձամբ քննութիւն կատարելով տեսանք որ ղէպլիօրէն յառաջացած են:

Աղջկանց վարժարանին այս յառաջդիմութիւնը աւելի ալքառաւ, աւելի գովելի կը դառնայ այն պարագային երբ նկատի առնենք թէ այսօրուան հայերէնի մէջ ունեցած կարդացութիւնին չորս տարի առաջ ոչ միայն չունէին, ոչ միայն հայերէնի տար ու բեռը չէին ճանչնար այլ եւ հայերէն խօսել գիտնալէ բոլորովին զուրկ էին: Զօր տարուան ընթացքի մը մէջ այսքան փոփոխութիւն պատրաստ կը բերէ վարժարանին անօրէն—ուսուցչուհիին որ յաջողած է սուղ ժամանակի մէջ հայերէն խօսել օրվեցնելէ զատ ընթերցանութեան վարժեցնել, ու աշխարհաբար քերականութիւնը ամբողջապէս ուսուցանել:

Կիրակի առաւօտ մը եկեղեցի գացի եւ ժամերգութենէն ներկայ գտնուեցայ. փափաքելի է որ տեղւոյս դպրոցները «հանէնալ»ութիւնը մէկ կողմ թողուն: Եկեղեցիին մէջ գլխաւորաբար աչքիս զարկաւ տեղւոյն կանանց գլուխին ճերմակ տսման կրելը:

Եկեղեցին ունի երեք քահանայ. մէկը Տէր Նշան, ուսեալ զարդացեալ եկեղեցական մը, հեղահամբոյր ու համակիչ մէկը. սա Առաջնորդական փոխանորդ է: Միանգամայն ուրիշ մը Տ. Դաւեանդ ազնիւ, պարեւ հասակով եկեղեցական մը, եւ Տ. Մուշեղ համբերատար, վաղվզող. հանառակ տարիքին ու ներկած մօրուքին աշխատասէր մէկն է: Ընդհանրապէս առաջին երկուքը, մասնաւորապէս այս վերջինը քահանայական պաշտօնէն զատ ղէպլի տեսակները կը տարբաղուծեն, զորս կ'երեւայ թէ իրենց մտաւորէնն ետքը իբր կապ պիտի թողուն ... դիտական աշխարհի:

Թաթալ վարդապետը, Պալըքսիրի Առաջնորդն է, Պանտրմա կը նստի եւ տարիէ մը ի վեր տաք կոխած չունի Պալըքսիր:

Ժամերգութենէն յետոյ հրաւիրուեցայ եկեղց. Խորհրդարանը, ուր նիստ կազմած էր տեղւոյն Բաղաքական Ժողովը իր ամբողջութեամբը:

Ամենքն ալ իրարու համբարձն են, ինչ որ էական պայմանը կը կազմէ եկեղեցւոյ եւ դրացական գործերու լաւագոյն մատակարարութեան: Ունին նաեւ Ուսումնական Խորհուրդ մը:

Աղջկանց վարժարանը, մանաւանդ բարձրագոյն եւ մէկ կարգ վարի դասարանները դղէլիօրէն յառաջացած են, չնորհիւ միայն իրենց դաստիարակ-ուսուցչուհիին, Օրիորդ Մարգրիտ Ճիղմէճեանի, որու ալեւոսութեանց մէջ եթէ ասենը-գութիւններ չըլլան ագէա մարդոց կղզմէ, վստահ եմ որ ցայսօր ցոյց տուած արդիւնքին կրկինը կրնայ տալ: Ցաւալին այն է որ հոգաբարձութիւնները, ընդհանրապէս ասմամբ, երբեմն կը յանձնուին այն տեսակ մարդոց որոնց այդ պաշտօնը կը վայլէ այնքան որքան կը վայլէ խնարարութիւնը խեչափառին: Պալըքսիրցւոց չար բաղդէն՝ վարժարանին մէջ տեսայ հեգարան մը. հարցուցի թէ դասագիրք է ասիկա. հաստատական նշան ըրաւ աչակերտուհի մը. բացի զայն եւ ի՛նչ կը սպասէք որ գտնեմ մէջը. այլաւորէն չեր, ոչ ալ միավանկ կամբազմավանկ բառեր, այլ հեռեւեալները. «Տէր դի բազում եղեն նեղիչք իմ...» եւայլն. «Երանեալ է այր որ ոչ գնաց...» եւայլն:

Գերականութիւնը նոր սկսող աղջկան մը հարցում ուղղելէ առաջ կը հարցնեմ վարժարանին թէ ի՞նչ ասրված են:

—Դրաբար քերականութեան հոլովումները:

—Աշխարհաբարը լմնցուցած են:

—Ոչ:

—Ինչո՞ւ աշխարհաբար չէք ուսուցաներ:

—Որովհետեւ կամքէս բոլորովին անկախ պատճառներով սիպսաւ եմ դրաբարի հոլովները ուսուցանել:

Միաքս եկած բառ մը հոլովել կուտամ աշակերտուհիի մը, որ չկրնար դասացուցիչ կերպով կատարել:

Վարժարանին կոսկարմիր կարեցաւ. հասկցայ պատճառը թէ ինչ չէ յանցաւորը, ընդհակառակը զարգացեալ օրիորդ մըն է, ինչպէս ըսի, բայց ի՞նչ դժուար բան է զարգացեալ օրիորդի մը ազէա մարդոց հետ գործ ունենալը:

Ս. Կ. ԹՈՌԱԹԼԵԱՆ

(Մնացեալը յաջորդով)

ԿԷՍ-ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

ՀՈԳԵԿԱՆ ՓԱՓԱՔՆԵՐԸ

Սիրոն հարցասաներն են ասոնք. հոգ. փափաքներ: Սիրոը թխամայրն է ու փափաքները՝ իր վառակները, զոր կը հատաքէ իր ոտքակի թեւերուն տակը պահելով եւ գուրգուրելով անոնց վրայ: Մայր-սիրոը կապուած է հոգ.փափաքներուն հետ այնպիսի անհատնելի կապով մը զոր քակել ու խզել անկարելի է, ասրեսկեսաւ իր իսկութենէն ու գոյութենէն են անոնք: Իր սեր-սանդքն կը ծծեն անոնք օրէ օր աւելի զարգանալու, աւելի ուռճանալու համար: Վերցուր մարդկային սիրոը, մեռած են փափաքները: Մեռցուր փափաքները, սիրոը գոսացած չոր կաղ մրն է՝ զրկուած կենսակաութենէն բոլոր նշոյլներէն, մերկացած հրապոյներու եւ գեղեցկութիւններու բոլոր դասերէն:

Սիրոը յարդաբուխ ալնաղբիւրն է եւ փափաքները բոլոր առուակները կարկաղուն. անոնց մէջէն կը հոսի սիրոը, ասնոնցմով բաժան բաժան կ'ելլայ, անոնցմով կը սպառի: Անոնք են որ կ'առնեն անոր առատութիւնը եւ կը տանին հեռաւները, երկայն ու դաղդաղիկ գընացքներով, վտակի մը պէս որ կը սահի, պահ մը ծածկուելով գալարուտ գաղտերուն մէջ, պահ մը լոյս-արեւուն գալով արծաթ-ժապաւէնի մը ալքառաւ ցուցադրութիւնով, պահ մը խաղաղ ու անձայն սահելով, պահ մը փրփուր-ժանեակներ փռելով հոս ու հոն, գահավէժ սուրալով ցից ու լոռուտ ժայռերուն վրայէն: Ու՞մ չէ խորհած լճակ իր պատանեկան խենթ փափաքներուն խալ թափին ու արտազդեսմին վրայ, դիտելով այն հազար ալիվէժները, որոնք վար կուգան ապառաժուտ բնական ծորակներէ ու ճեղքերէ, որոնք խոսալ ունին, փրփուր ունին, վա՛զք ունին:

Սիրոը ծառ մըն է մաղաղ ու փափաքները՝ իր ոստերը, որոնք ծառին բունէն կ'առնեն իրենց սնունդը, իրենց կեանքը. ծառին մարմնին վրայ բացուած իւրաքանչիւր վերք այնքան կ'ազդէ ոստերուն ալ վրան: Ոստերը՝ ճիւաղաբարմներն են սիրոին, նոյն յատկութիւններով, նոյն ընոյթով, օժտուած ու կազմուած իրարու. ոստերը բունին վրայ կանգնուն են, կրօն. փափաքները՝ սիրոին ոստերը՝ կ'արտայայտեն այն կենսակաութիւնը զոր ծառին մարմինը կուտայ իրենց, փափաքները՝ նոյն մասնայատկութիւնները կը ցուցադրեն զոր իրենց կը հաղորդէ բունն-սիրոը. ոստերը՝ ծաղիկներով եւ տերեւներով կը զարդարուին ծածկելու համար ծառին մերկութիւնը, եւ առանց ոստոց ծառը չունի հրապոյր, չոր կմախքի մը պէսը ազդեցութիւնը կը թողու ան մեր վրայ: Հոգ. փափաքներն ալ՝ սիրոին ծաղիկներն են, սիրոին զարդերը. առանց ոստոց սիրոը թափուր է ու տխուր, առանց սիրոյ ոստոց սեւ սեւագ մը կը սաւառնի անոր վրայ, վերցնելով անկէ ամէն պերճանք, խլելով անկէ ամէն չնորհք, եւ թանաւորելով ամէն երջանկութիւն: Եւ ո՞վ չէ՛ խորհած տեսեւութիւնի տխրասաւան եղանակին, մարդուն վիժած հոգ. փափաքներուն վրայ, երբ ծառերու բոլոր տերեւները կը դեղնին, կը չորանան եւ ալնանաբոյր ցուրտ հովին կծու չունչին տակ բրթած իրենց մայր-ծառերէն վար կ'իյնան դաշդաղիկ վայրէջքով մը օրօրուելով օդին մէջ. կենդանութեան ամէն ցոլք մարած է անոնց վրայ, ակնապարար կանանչէն հետք մը անգամ չէ մնացած անոնց գունատ կաւիներուն վրայ, ծառին գարնանային դիւթող հրապոյներուն փոքրիկ օգտատուն դագաղներն են անոնք. իւնց հետ վար, սեւ հողերուն կը տանին անարմատ մաս մը, թաղելու համար եւ քիչ մը յետոյ մերկին բուն սուլումներուն տակ կը պատրաստին մոլեգնօրէն, փսոր փսոր ըլլալու եւ ոչընչանալու համար իսպառ: Օ՜հ, չէ՞ որ հոգին մէջ ալ տերեւաթափ է յաճախ, երբ սիրոը մերկանայ իր բոլոր փափաքներէն եւ անծանօթ վայրերէն չայզ բուն չունի՞ զան մերկութիւն եւ չորութիւն սիտեսլու սիրոին վրայ: Երբ մեր հոգ. փափաքները, մեր հաճոյքները, բաղդին հովերուն դալկացած խաղալիկները կը դառնան իրենց հետ տանելով մեր սիրոին երջանկութիւնը, պուտ պուտ քաշելով մեր հոգին...:

Արեւ մըն է սիրոը եւ մեր հոգ. փափաքները պրիսմակներ են, որ արեւոյսին հրաշալի ազդեցութիւնով ծիածան-դոյներ կը սփռեն չորսդին, մեր աչքերուն առաջեւ պարդելով ա՛նքան հաճոյալ ու հիանալի գունավառութիւններ. Փափաքները, այո՛, պրիսմակացուցիչներն են հոգիին, եթէ սիրոը իր անաղօտ լոյսը տայ ասոնց:

Բուռվառ մըն է սիրոը եւ հոգ. փափաքները այն խունկի գալարները, որոնք վե՛ր-վե՛ր կը բարձրանան լանկարկման զարծողութիւնով ա՛լ աւելի վերառալու ու ծառանալու համար: Արծարծո՛ւն թաղ սերը սիրոին մէջ, խունկ-փափաքներ աւելի եւս վեր թռչին հոգիին, վե՛ր, մինչեւ անհաւանութիւնները:

Ի՞նչ են փափաքները, եթէ ո՛չ հոգիին թեւերը, որոնցմով կը թռչինք դէպի նոր հորիզոններ, դէպի գտնցաւսի նոր մթնոլորտներ, ու չատ քաղցր է վերառալ աւելի բաղձալիին, եւ աւելի գեղեցկին:

Հոգ. փափաքները երդուսներ եւ գրգիռներ են դէպի բարոյականի մեծ իտէալները. որոնց չարունակական հետապնդումին մէջ է մարդկային կիսկատար երջանկութիւնը: Հետապնդում մըն է կեանքը, եւ ասոր համար չենք կրնար լիակատար գոհացումի հոգեհանգ, զովութիւնովը օրորել մեր էութիւնը: Եւ մենք երազի ու իրականութեան մէջ, մարդկային կեանքին մենօրեայ մաքառումներուն մէջ դեռ Ատուած կը վերելակենք:

Բայց չէ՞ որ այս բոլոր մտածումները միակողմանի են: Մառցայ մարդոց մառցայ աշխարհասիրութիւնը, մառցայ... մեր չա՞ր փափաքները: Ի՞նչպէս բանալ այն զաղութիւնները, որ ոչ որբապղծեն մեր հոգիները, այն ազդեցութիւնները որ գարշելի կը դարձնեն մեր սիրտերը, այն թանաբոյր սեսաբուսիները որ կը մառցնեն մեր սիրոին բոլոր Սրբութեան ծաղիկները: Մառցայ անոնք, չա՞ր փափաքները:

Չար փափաքները այն մտնուրի սրտառնչներն են, որոնցմով կ'արտայատուի հոգիին ներքին հիւանդութիւնը: Չար փափաքները մտաւորի խարշակներն են որոնք կը խարեցնեն սիրտ-բուրաստանին այն բոլոր ծաղկաւէտութիւնները, ծաղկազարդին տեղ տերեւաթափ են առանոնք մեր «ես»ին, ձմեռնային ցուրտերկացումը մեր բնութեան:

Ինկնողները, չէ՞ որ աշխարհի մեծ ճախճախուտին մէջ մինչեւ ծնոտին թաղուածներն են. հեռու մարդկային ձեռնտուութեան սահմաններէն, դժուար սիրտերէ: Ինկածները, չար փափաքներու չարչրկող, պատառող ժանիքներուն բզկիկ բզկիկ եղած խեղճ հոգիներ են:

Հոգ. փափաքներով՝ մեծ են մարդիկ, փափաքներով՝ փոքր, փափաքներով՝ երջանիկ ու փափաքներով՝ առատապանի ծանրը երկանաքարին տակ ճղմուած. անոնցմով հարուստ ենք, անոնցմով աղքատ, անոնցմով նախանձելիօրէն վեր բարձրացած աշխարհիս տափակութիւններու եւ ցաւերու մուրի ձորերէն, անոնցմով ինկած մինչեւ խորութիւնները մեղքի ծովին, անոնցմով սատանայ, անոնցմով հրեշտակ. անոնցմով ստեղծուած ու անոնցմով կորսուած ...:

Կը փափաքիմ ո՛վ Տէր, ձգել պահ մը այս հողակերտ նեղ անօթը, երկինքի վայելքներու լոյսով չողազարդելու համար հոգիիս տխրութիւնները, բայց չար

փափագներս զիս գեղին կը գամեն։ Կը փափաքիմ անմահութեան ջրառատ աղբիւրէն խմել, անցընելու համար հոգիս անհուն պապակը. բայց ալեարկեալ հեշտութիւններու եւ տափանցներու արբեցնող ըմպելիները կը մառուակէ չուրթերուս. կը փափագիմ կենաց հացի լիութիւնովը յագենալ, բայց օհ, ալեարկասիրութեան ջաղցը կ'ուելնայ մէջս։

Մերկացուր զիս չար փափաքներէ եւ Ինքդ գրաւուր փափաքներուս սլաքն ու սլաքը սիրվ լուսանկան ու փափաքներու միակ ճշմարիտ առարկայ, Հայր Երկնաւոր...։

ԳՐ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

Ռուսական զօրավարին հեռագիրը։ — Սպայակոյտին կարծիքը։ — Մանր կացութիւն։ — Բոթ-Արթուր

Բարիզ 29 յունիս։ — Մաքին հեռաւեալ հեռագիրը ստացած է Բեռլրսպուրկի իր թղթակցէն յունիս 28 թուականով. —Այս իրիկուն, հեռագիր մը բաստացանք Բուրբաթքին զօրավարէն։ Այդ հեռագրին չնչաը. ինչպէս հոս դիտուեցաւ, քիչ մը մեղմացած է, բայց դէթ հիմա ճշդիւ գիտենք թէ ա՛ր կը գտնուի Բուրբաթքին զօրավարը։ Թա-Զիի Զաոյէն է որ ռուսական ընդհանուր հրամանատարը կը հեռագրէ։ հոն կը գտնուի իր ամբողջ սպայակոյտովը եւ, ճակատամարտին առաջին գիծին վրայ քսան նական պտոյտ մը կատարելէ հայր, նաբէն երկաթուղիին մօտ գացած է։ Ճապոնները օր օրի կը յառաջանան եւ հեռաղեկաց ետ կը մղեն Ռուսները։ Վերջին հեռագիրները ցոյց տալու երեւոյթը ունին վանգաւոր ճակատի մը։ Ասոր ապացոյցներուն մէջ կը գտնուի նաեւ հեռագիրը Բուրբաթքի զօրավարին, որ եթէ յաջողի, պիտի կրնայ Բուրբաթքին զօրավարին բանակին մէկ մասն եւ Շեթաքէպկրկ զօրավարին բանակին մը-նացորդին հաղորդակցութիւնները կտրել Լիաօ-Եանկի հետ։ Սպայակոյտի ապոյ մը ոյսոր քարտէզին վրայ ինձի ցոյց տուաւ թէ հիմակուելի Բուրբաթքին զօրավարին համար վտանգաւոր պիտի ըլլայ իր դիրքերուն մեծ մասը պահել հարաւային արեւմտեան կողմէ չատ հեռու, ծովէն չ՝ ջնապատուած, այն պահուն երբ Ճապոնները կատարելութեամբ կը յարձակին այն կիրճերուն վրայ, որոնցմէ կացութեան պիտի տիրապետեն՝ տուլի դէպի հիւսիսային արեւելք. Ֆէն-Զալ-Լինկի, Մա-Թիէն-Լինկի եւ Տա-Լինկի կիրճերուն մէջ։ Նաեւ պիտի կրնան թշնամին եանեի կողմը անցնի։ Այդ վտանգը այնքան լաւ հասկցուած է որ ռուս զինուորները հոս կը քաշուին եթէ ոչ անվնաս, գէթ կարելի եղածին չափ նուազ դանդաղութեամբ, Ճապոնները առնելէն որ զանոնք կը պաշարեն ճակատէն ու կողէն, կացութիւն մը, մանաւանդ անով որ տարաբիթ որ Բուրբաթքին զօրավարին այսօրուան հեռագիրը բաւական չի տարակուսիր որ Բուրբաթքի եւ Օքու զօրավարները միացած են եւ թէ ճապոնական բոլոր զինուորները վերջնական հաւաքած են ընդհանուր դարձեալ մը համար։ Հիմա է որ կը հասկցուի Բուրբաթքին զօրավարին առաջին ծրագրին իմաստն կերպով պարտաւուած ըլլալը, որով կ'ստանալիր նոր զինուորներու եւ դէպքերու սպասել այն տնտակ տեղ մը ուր հիմա չատ կը փափաքէր դանուիլ։ Շեթաքէպկրկի ցոյցը բնաւ չխանգարեց Ճապոնները նախնական ծրագիրը, մինչդեռ տակնուվրայ ըրաւ Բուրբաթքին զօրավարին ծրագիրը։ Հիմա պարտաւորուած են անհամբերութեամբ սպասելու ամիրներու եղանակին, որ ասկէ առաջ երկիւղ կ'ազդէր, եւ որ թոյլ պիտի տար բանակներուն՝ հանդիպիլ եւ զինուորներու նոր համախմբում կատարել։ Բուրբաթքին զօրավարը ա,մկրկ ստանայ զինուորներ 10.դ բանակէն 35,000 հոգի, եւ երկու հնձելագունդ կովկասի վաչկատուն ցեղերէն կազմուած. լեռայ 17դ բանակին զինուորները, եւ մօտերս ալ Ա. բանակը՝ կազմակերպուած Բեռլրսպուրկի զինուորական շրջանակին մէջ. նաեւ Բազանի զինուորական շրջանակէն առաջնուած պահեստներու զօրաբանակ մը։ Վերջապէս Մոսկուայի զինուորական շրջանակին պահեստները որոնք Սիպերիոյ 6դ զօրաբանակը պիտի կազմեն՝ ընդամենը հարիւր լեռնոն հազար հոգի որոնք մինչեւ մէկուկէս ամիս ճամբայ պիտի ելլեն։ Ծանուցուեցաւ թէ անձրեւները ընկճած եւ ընդհատուած են։ Երեւոյթներէն թէ հիմա կ'ուզուի դիմանալ որ նոր ելի պիտի սկսին, վասնզի եղած են տարիներ որ ընաւ չէ անձրեւած։ Բուրբաթքի խնդրոյն գալով, հիմա լրագիրները սկսած են խօսիլ նաեւ ալեարկեալ կրաւսաներուն վրայ զոր ծանոյց Թոկիոյ ծովակալին հեռագիրը, սակայն այդ հեռագրէն ի վեր ռուսական ծովակալին լուր չառնուիլը քիչ մը լոյս կը ներշնչէ։ Նովոյէ Վրեմիա կ'ըսէ.— «Ճակատամարտէն չորս օր եաքը Թոքիոյի հեռագիրները ճշգրիտ բան մը չեն ըսեր, սակայն հարկ է ամէն բան դիտնալ, մինչեւ հիմա լուրերը խառնաշփոթ են եւ հակասական»։ Ալեքսիեվ ծովակալին հեռագիրները անկասար կը նկատուին։ Բոթ-Արթուրի հետ հաղորդակցութիւնները բոլորովին խզուած չեն եւ Նովոյէ Վրեմիա կ'ըսէ թէ նոյն քաղաքը դանուող սպասերուն ընտանիքները մէջտ հեռագիր կը ստանան. թէեւ ճապոնները կը ծանուցանեն թէ կատարելապես պաշարած են Բոթ-Արթուրը։ Ուստի 21ին Նովոյէ յանձնարարական հրամանատարին մէկ ազդակը սա հեռագիրը ստացաւ։—«Ազէկ եմ։» Բանի որ մարդոց առաղնութեան վրայ տեղեկութիւն կը տուի, նաւերուն վիճակին վրայ ալ կարելի է լուր հաղորդել։»

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ճակատամարտին ճակատը։— Թա Զի-Զուանի պաշտպանութիւնը։ — Զինագիներ։ — Զանազան լուրեր։

Թոքիո, 29 յունիս։— (Թայմզի հեռագիր։— Վատանութեան տրժանի լուրերը չատ հաղորդելու են։ Պաշտօնական տեղեկութեանց գալով, ատանք այնքան գուշակուր հանդամանք մը ունին որ կարելի չէ պէտք եղածին պէս գաղտիար մը կազմել պատերազմի դաշտին կացութեանը վրայ։ Ամէն կը հեսուի որ ընդհանուր թեւերը կարեւոր տեղեկութիւն մը չպարունակող հեռագիրներով բեռնաւորուած են։ Պաշտօնական տեղեկագիրներու նայելով՝ կ'երեւայ թէ ճապոնական բանակին երեք թեւերը հիմա 240-290 քիլոմէթրի չափ ճակատ մը կը գրաւեն։ Զախը Թայ-Բիկի առքեւ է եւ ալեն ալ Զէկկ-Զանկի մօտերը կը գտնուի. կարելի չէ գուշակել թէ ճապոնները ինչ եղանակով պիտի կատարեն իրենց գործողութիւնները. այսուհանդերձ կը ծանուցուի թէ անձրեւները սկսած են Մանչուրիոյ հարաւային կողմը. սեւեսն երկու ամիս բնական մեծամեծ դժուարութիւններ պիտի ծագին, մանաւանդ ճապոնական ալ կողին վրայ, որով սեղադրութիւնը բնականաբար դէպ ի երկաթուղին կը դառնայ։ Այսօր տեղեկութիւններ հրատարակուած են Ֆէն-Զալ-Լինկի գրաւման մասին, գիւղ մը որ Հա,-Զէկկի հարաւային արեւելքէն 37 քիլոմէթր հեռուն է։ Այս լուրը նշանակալից է եւ կը հաստատէ այն ենթադրութիւնը թէ լառաջիկայ յաղողութեան վրայ թեւ անդրաձիգ պէտք մը կայ որ Բուրբաթքին զօրավարը նկատողութեան առնէ վճռական գործողութիւն մը իր բոլոր ոյժերով՝ դէպի Հիւսիս եւ քաշուելով, իր պատէներուն վրայ, այդ շարժման միջոցին ճակատամարտներ ալ կատարելով։ Ճապոնները, կ'երեւայ թէ պիտի լեռնաձգեն Բոթ-Արթուրի դէմ որ եւ է յարձակում, մինչեւ այն տեղն որ Տալնիի առքեւ դրուած բոլոր թորփիլները վերցնեն եւ այդպէս կարենան խոչոր թնդանօթներ ցամաք հանել։

Զի-Ֆու.— Բոթ-Արթուրէն ժամանող ճապոնները կը յայտարարեն թէ Լիաօ-Թի-Զանէն առաջ մղան դէպի հարաւային արեւելք տեսեր են խոշոր նաւ մը խըրած, հաւանօրէն ռուսական, երեք ծրոս նեղլոցները եւ երկու կայմերը ջուրէն վեր։ Ռուսական մարտանաւերը նորէն դարձ ելան եւ կեցան մինչեւ որ ճապոնները հեռացան յունիս 24ին. ցամաքային ճակատամարտներ ու ծովային յարձակումներ կը կատարուին։ Ծովը սալեկոծուած է։ Մանչուրիոյ մէջ տարապայման ուաք կ'ընէ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋը

Պատերազմին տնտեսական հետեւանքներ։ —Ածուխ։— Ճարոնեներուն վերագրուած անգրպուրիւններ — Ռուսիոյ բաղոր Լա Հէի տեսանին առջեւ։

Բեռլրսպուրկ, 29 յունիս։— Վարչավիճակն տոնուած լուրերու նայելով, լամբարի քանի մը գործարանատէրեր ծանուցաներ են իրենց գործաւորներուն թէ երկու չաբաթէն աշխատութեան ժամերը հարիւրին քսանչինգ պիտի դեղեն։ Պալթիկի նաւատորմին քիչ տանէն մեկուսուած չեն եւ Նովոյէ Վրեմիա կ'ըսէ թէ նոյն քաղաքը գտնուող սպասերուն ընտանիքները մէջտ հեռագիր կը ստանան. թէեւ ճապոնները կը ծանուցանեն թէ կատարելապես պաշարած են Բոթ-Արթուրը։ Ուստի 21ին Նովոյէ յանձնարարական հրամանատարին մէկ ազդակը սա հեռագիրը ստացաւ։—«Ազէկ եմ։» Բանի որ մարդոց առաղնութեան վրայ տեղեկութիւն կը տուի, նաւերուն վիճակին վրայ ալ կարելի է լուր հաղորդել։»

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ճակատամարտին ճակատը։— Թա Զի-Զուանի պաշտպանութիւնը։ — Զինագիներ։ — Զանազան լուրեր։

Թոքիո, 29 յունիս։— (Թայմզի հեռագիր։— Վատանութեան տրժանի լուրերը չատ հաղորդելու են։ Պաշտօնական տեղեկութեանց գալով, ատանք այնքան գուշակուր հանդամանք մը ունին որ կարելի չէ պէտք եղածին պէս գաղտիար մը կազմել պատերազմի դաշտին կացութեանը վրայ։ Ամէն կը հեսուի որ ընդհանուր թեւերը կարեւոր տեղեկութիւն մը չպարունակող հեռագիրներով բեռնաւորուած են։ Պաշտօնական տեղեկագիրներու նայելով՝ կ'երեւայ թէ ճապոնական բանակին երեք թեւերը հիմա 240-290 քիլոմէթրի չափ ճակատ մը կը գրաւեն։ Զախը Թայ-Բիկի առքեւ է եւ ալեն ալ Զէկկ-Զանկի մօտերը կը գտնուի. կարելի չէ գուշակել թէ ճապոնները ինչ եղանակով պիտի կատարեն իրենց գործողութիւնները. այսուհանդերձ կը ծանուցուի թէ անձրեւները սկսած են Մանչուրիոյ հարաւային կողմը. սեւեսն երկու ամիս բնական մեծամեծ դժուարութիւններ պիտի ծագին, մանաւանդ ճապոնական ալ կողին վրայ, որով սեղադրութիւնը բնականաբար դէպ ի երկաթուղին կը դառնայ։ Այսօր տեղեկութիւններ հրատարակուած են Ֆէն-Զալ-Լինկի գրաւման մասին, գիւղ մը որ Հա,-Զէկկի հարաւային արեւելքէն 37 քիլոմէթր հեռուն է։ Այս լուրը նշանակալից է եւ կը հաստատէ այն ենթադրութիւնը թէ լառաջիկայ յաղողութեան վրայ թեւ անդրաձիգ պէտք մը կայ որ Բուրբաթքին զօրավարը նկատողութեան առնէ վճռական գործողութիւն մը իր բոլոր ոյժերով՝ դէպի Հիւսիս եւ քաշուելով, իր պատէներուն վրայ, այդ շարժման միջոցին ճակատամարտներ ալ կատարելով։ Ճապոնները, կ'երեւայ թէ պիտի լեռնաձգեն Բոթ-Արթուրի դէմ որ եւ է յարձակում, մինչեւ այն տեղն որ Տալնիի առքեւ դրուած բոլոր թորփիլները վերցնեն եւ այդպէս կարենան խոշոր թնդանօթներ ցամաք հանեն։

Զի-Ֆու.— Բոթ-Արթուրէն ժամանող ճապոնները կը յայտարարեն թէ Լիաօ-Թի-Զանէն առաջ մղան դէպի հարաւային արեւելք տեսեր են խոշոր նաւ մը խըրած, հաւանօրէն ռուսական, երեք ծրոս նեղլոցները եւ երկու կայմերը ջուրէն վեր։ Ռուսական մարտանաւերը նորէն դարձ ելան եւ կեցան մինչեւ որ ճապոնները հեռացան յունիս 24ին. ցամաքային ճակատամարտներ ու ծովային յարձակումներ կը կատարուին։ Ծովը սալեկոծուած է։ Մանչուրիոյ մէջ տարապայման ուաք կ'ընէ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋը

Պատերազմին տնտեսական հետեւանքներ։ —Ածուխ։— Ճարոնեներուն վերագրուած անգրպուրիւններ — Ռուսիոյ բաղոր Լա Հէի տեսանին առջեւ։

Բեռլրսպուրկ, 29 յունիս։— Վարչավիճակն տոնուած լուրերու նայելով, լամբարի քանի մը գործարանատէրեր ծանուցաներ են իրենց գործաւորներուն թէ երկու չաբաթէն աշխատութեան ժամերը հարիւրին քսանչինգ պիտի դեղեն։ Պալթիկի նաւատորմին քիչ տանէն մեկուսուած չեն եւ Նովոյէ Վրեմիա կ'ըսէ թէ նոյն քաղաքը գտնուող սպասերուն ընտանիքները մէջտ հեռագիր կը ստանան. թէեւ ճապոնները կը ծանուցանեն թէ կատարելապես պաշարած են Բոթ-Արթուրը։ Ուստի 21ին Նովոյէ յանձնարարական հրամանատարին մէկ ազդակը սա հեռագիրը ստացաւ։—«Ազէկ եմ։» Բանի որ մարդոց առաղնութեան վրայ տեղեկութիւն կը տուի, նաւերուն վիճակին վրայ ալ կարելի է լուր հաղորդել։»

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ճակատամարտին ճակատը։— Թա Զի-Զուանի պաշտպանութիւնը։ — Զինագիներ։ — Զանազան լուրեր։

Թոքիո, 29 յունիս։— (Թայմզի հեռագիր։— Վատանութեան տրժանի լուրերը չատ հաղորդելու են։ Պաշտօնական տեղեկութեանց գալով, ատանք այնքան գուշակուր հանդամանք մը ունին որ կարելի չէ պէտք եղածին պէս գաղտիար մը կազմել պատերազմի դաշտին կացութեանը վրայ։ Ամէն կը հեսուի որ ընդհանուր թեւերը կարեւոր տեղեկութիւն մը չպարունակող հեռագիրներով բեռնաւորուած են։ Պաշտօնական տեղեկագիրներու նայելով՝ կ'երեւայ թէ ճապոնական բանակին երեք թեւերը հիմա 240-290 քիլոմէթրի չափ ճակատ մը կը գրաւեն։ Զախը Թայ-Բիկի առքեւ է եւ ալեն ալ Զէկկ-Զանկի մօտերը կը գտնուի. կարելի չէ գուշակել թէ ճապոնները ինչ եղանակով պիտի կատարեն իրենց գործողութիւնները. այսուհանդերձ կը ծանուցուի թէ անձրեւները սկսած են Մանչուրիոյ հարաւային կողմը. սեւեսն երկու ամիս բնական մեծամեծ դժուարութիւններ պիտի ծագին, մանաւանդ ճապոնական ալ կողին վրայ, որով սեղադրութիւնը բնականաբար դէպ ի երկաթուղին կը դառնայ։ Այսօր տեղեկութիւններ հրատարակուած են Ֆէն-Զալ-Լինկի գրաւման մասին, գիւղ մը որ Հա,-Զէկկի հարաւային արեւելքէն 37 քիլոմէթր հեռուն է։ Այս լուրը նշանակալից է եւ կը հաստատէ այն ենթադրութիւնը թէ լառաջիկայ յաղողութեան վրայ թեւ անդրաձիգ պէտք մը կայ որ Բուրբաթքին զօրավարը նկատողութեան առնէ վճռական գործողութիւն մը իր բոլոր ոյժերով՝ դէպի Հիւսիս եւ քաշուելով, իր պատէներուն վրայ, այդ շարժման միջոցին ճակատամարտներ ալ կատարելով։ Ճապոնները, կ'երեւայ թէ պիտի լեռնաձգեն Բոթ-Արթուրի դէմ որ եւ է յարձակում, մինչեւ այն տեղն որ Տալնիի առքեւ դրուած բոլոր թորփիլները վերցնեն եւ այդպէս կարենան խոշոր թնդանօթներ ցամաք հանեն։

Զի-Ֆու.— Բոթ-Արթուրէն ժամանող ճապոնները կը յայտարարեն թէ Լիաօ-Թի-Զանէն առաջ մղան դէպի հարաւային արեւելք տեսեր են խոշոր նաւ մը խըրած, հաւանօրէն ռուսական, երեք ծրոս նեղլոցները եւ երկու կայմերը ջուրէն վեր։ Ռուսական մարտանաւերը նորէն դարձ ելան եւ կեցան մինչեւ որ ճապոնները հեռացան յունիս 24ին. ցամաքային ճակատամարտներ ու ծովային յարձակումներ կը կատարուին։ Ծովը սալեկոծուած է։ Մանչուրիոյ մէջ տարապայման ուաք կ'ընէ։

Ռուսական նաւատորմը նաւանանգիստ դարձաւ եւ հոն նշմարեց ճապոնական նաւատորմը, որ կը բաղկանար 21 խոշոր մարտանաւերէ եւ 30 թորփիլանաւերէ։ Թշնամին այս ոյժը տեսնելով որ չատ ուշի մեծ էր մերինէն, մեր մարտանաւերը ալ ետ դարձան եւ հոն խարիսխ նետեցին։ Թշնամին ոչ է դժուարութիւն չպատառեց, ա՛լ անոնց մօտեցաւ։ Դիւրը Թշնամի թորփիլանաւերու կողմէ եղած բոլոր յարձակումները յաղողութեամբ եւ մղուեցան։ Երկու ճապոնական թորփիլանաւեր —Թերեւս ուեւլի— ընկղմեցան։ Առաւել մեր բոլոր մարտանաւերը նաւանանգիստ դարձան»։

ԹՈՔԻՕ.— Ռիւթէր կը հաստատէ թէ ծովակալ Բամիմուրա Զուշիմա կղզին մօտ լարձակեր է Վլատիվոսթոքի նաւատորմին վրայ։ Արդիւնքը յայտնի չէ։

ԲԵՌԼՐՍՊՈՒՐԿ.—Պիրեհվիյա Վիհեսն մոսքիի Թղթակիչը Լիաօ-Եանկէն կը հեռագրէ յունիս 1 թուականով.— «Մերզօրքերը յարձակողական կը սկսին։ Երկկոնիւ մը վերջը, Տալնիի կիրճը մեր ձեռքը մնաց։ Ֆէն-Զալ-Լինի եւ Մաուալինի կիրճերն ալ, որոնք գրաւուած էին ճապոնցիներուն կողմէ, նորէն գրաւուեցան Բիլլեր զօրավարին հրամանատարութեան տակ գտնուող ջկատի մը կողմէ։ Սիուեէ-Թա-Զի-Զաօ ճամբուն վրա, Միլլենքօ զօրավարին Խազախներն ջկատ մը յարձակեցաւ եւ բնակիչ ըրաւ ճապոնական կիսաբժին մը, հեծելազորքի դիալուն կոիւ մը վերջը.»

— Բուրբաթքին զօրավարը կը հեռագրէ յունիս 30 թուականով.— «Ճապոնցիները դադրեցուցին իրենց յառաջխաղացութիւնը դէպի Բայ-Զէու-Ֆի-Զաօ։ Ճապոնները Բայլուի հարաւակողմը, զանազան կիրճեր տանող ճամբաներուն վրայ ալ հանուակազօրքերու զօրեղ ջկատներ դրին, իրարմէ երկու քիլոմէթր հեռաւորութեամբ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռիւթէր յունիս 2 թուականով հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Լիաօ-Եանկի ռուս բանակեալներէն.— Ճապոնցիները գոնէ առ այժմ հարկադրուած կ'երեւան դադրեցնելու իրենց շարժումները, թէեւ բոլոր կիրճերը իրենց ձեռքն են, բացի Տալնիէն զոր նոյն գրաւեց Բուրբաթքին զօրավարը։ Ճապոնական անձնական զօրաբաժինը դէպ ի արեւելք կը քաշուի, հալածելով Բիլլեր զօրավարէն որ օգնական զօրք ստացած է։

ԲԵՌԼՐՍՊՈՒՐԿ.— Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը Մուքդենէն կ'իմանայ թէ Բոթ-Արթուրէն հասած տեղեկութեան մը նայելով, կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ քաղաքին մէջ։ Դորեանը երեւան կը հանէ ածուխներու գնման խնդիրը այդ երկար ուղեւորութեան պտուն մարտանաւերուն պարէ նաւարանը համար։ Փափուկ խնդիր մը առաջ կը բերէ այն իրողութիւնը թէ Պալթիկի նաւատանդիսանին եւ Բեռլրսպուրկի չրջանակին մէջ մինչեւ հիմա ըստացուած բոլոր ածուխները անգլիական արտադրութիւններ են։ Ինչ պիտի ըլլայ երբ Անգլիայ ու Ռուսիոյ յարաբերութիւնները այն աստիճան վիճակ մը ստանան որով ածուխի ներածումը դադրի։ Այդ պարագային հարկ պիտի ըլլայ միայն դիմել Տանէցի ռուսական ածուխներուն։ Ասիկա էր որ կարգ մը հրապարակագիրներ վերջերս կ'առաջարկէին անյապաղ ընել, որով կարելի ըլլայ միայն ռուսական ածուխ գործածելու դրութիւնը իրականացնել։ Գործնականին մէջ, սակայն բազմաթիւ դժուարութեանց կը հանդիպի այդ դրութեան իրականացումը թէ փոխադրութեանց սակացոյցերուն եւ թէ Տանէցը Պալթիկին մթացնող երկաթուղիին վիճակին բերմամբ, որով ոչինչ ածուխ չի կրնար փոխադրել։ Նաեւ այն պատճառով որ Տանէցի ածուխները սեռակով վար են անգլիական քանի մը ածուխներէն։

— Բուրբաթքին զօրավարը ընդարձակնեռագիր մը ուղղեց Զարին, ցոյց քելով ճապոնները անդթութեանը դէմ ռուս վիրաւորներու հանդէպ։ Այդ պարագան հաստատող ապ ցոյցներ եւ գրութիւններ կան, վասնզի Միչենքօ զօրավարին զօրախումբէն 8 քդ. Սթանքվիչ բաղմաթիւ լուսանկարներ առած է. խեղճ վիրաւորները չատ զարհուրելի կացութեան մէջ են, վասն զի ճապոնները անոնց լեզուն ու ձեռքերը կը կտրեն ու մարմինները կը ծակեն սուիններով։ Ռուս ապոյ մը զոր մահմեդական վիճակի մէջ գըտած էին հիւանդանոցի պաշտօնեաները, ըսաւ թէ ճապոն զինուոր մը զինքը սեռնելով երեք անգամ կրակ ըրած կը իր վրայ։ Ռուսական զօրավարը կը հեռագրէ Կարմիր Խաչի յանձնաժողովին թէ ճապոնները չյարգելով Կարմիր Խաչի շէնքերը ու հիւանդանոցները՝ կրակ կ'ընեն անոնց վրայ։ Կարմիր Խաչի յանձնաժողովը հաստատեց այս լուրը։ Նիքոլա Բ. որոշեց այդ իրողութիւնը պաշտօնապէս հաղորդել Լա-Հէի ատենին։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԵՌԼՍՊՈՒՐԿ 2 յուլիս (Պատշաճական).— Ծովակալ Ալեքսիեվ Զարին հաղորդեց Բոթ-Արթուրի նաւաբաժինին առաջնորդ հրամանատարին մանրամասն մէկ տեղեկագիրը, որ կ'ըսէ. — «Յունիս 23ին մեր եւ ճապոնական թորփիլանաւերուն միջեւ տեղի ունեցած սաստիկ ճակատամարտէ մը վերջը, որու մէջեղին թշնամին եւ մղուեցաւ, մեր նաւաբաժինը արտաքին նաւանանգիստը եկաւ, ճապոնցիներուն դրած ականները ջնջելով։ Նաւաբաժինը լեռոյ դէպի հարաւ, ծովեզերքէն 20 մղոն անդին ուղղուեցաւ եւ հոն նշմարեց ճապոնական նաւաբաժինը, որ կը բաղկանար 21 խոշոր մարտանաւերէ եւ 30 թորփիլանաւերէ։ Թշնամին այս ոյժը տեսնելով որ չատ ուշի մեծ էր մերինէն, մեր մարտանաւերը ալ ետ դարձան եւ հոն խարիսխ նետեցին։ Թշնամին ոչ է դժուարութիւն չպատառեց, ա՛լ անոնց մօտեցաւ։ Դիւրը Թշնամի թորփիլանաւերու կողմէ եղած բոլոր յարձակումները յաղողութեամբ եւ մղուեցան։ Երկու ճապոնական թորփիլանաւեր —Թերեւս ուեւլի— ընկղմեցան։ Առաւել մեր բոլոր մարտանաւերը նաւանանգիստ դարձան»։

ԹՈՔԻՕ.— Ռիւթէր կը հաստատէ թէ ծովակալ Բամիմուրա Զուշիմա կղզին մօտ լարձակեր է Վլատիվոսթոքի նաւաբաժինի վրայ։ Արդիւնքը յայտնի չէ։

ԲԵՌԼՍՊՈՒՐԿ.—Պիրեհվիյա Վիհեսն մոսքիի Թղթակիչը Լիաօ-Եանկէն կը հեռագրէ յունիս 1 թուականով.— «Մերզօրքերը յարձակողական կը սկսին։ Երկկոնիւ մը վերջը, Տալնիի կիրճը մեր ձեռքը մնաց։ Ֆէն-Զալ-Լինի եւ Մաուալինի կիրճերն ալ, որոնք գրաւուած էին ճապոնցիներուն կողմէ, նորէն գրաւուեցան Բիլլեր զօրավարին հրամանատարութեան տակ գտնուող ջկատի մը կողմէ։ Սիուեէ-Թա-Զի-Զաօ ճամբուն վրա, Միլլենքօ զօրավարին Խազախներն ջկատ մը յարձակեցաւ եւ բնակիչ ըրաւ ճապոնական կիսաբժին մը, հեծելազորքի դիալուն կոիւ մը վերջը.»

— Բուրբաթքին զօրավարը կը հեռագրէ յունիս 30 թուականով.— «Ճապոնցիները դադրեցուցին իրենց յառաջխաղացութիւնը դէպի Բայ-Զէու-Ֆի-Զաօ։ Ճապոնները Բայլուի հարաւակողմը, զանազան կիրճեր տանող ճամբաներուն վրայ ալ հանուակազօրքերու զօրեղ ջկատներ դրին, իրարմէ երկու քիլոմէթր հեռաւորութեամբ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռիւթէր յունիս 2 թուականով հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Լիաօ-Եանկի ռուս բանակեալներէն.— Ճապոնցիները գոնէ առ այժմ հարկադրուած կ'երեւան դադրեցնելու իրենց շարժումները, թէեւ բոլոր կիրճերը իրենց ձեռքն են, բացի Տալնիէն զոր նոյն գրաւեց Բուրբաթքին զօրավարը։ Ճապոնական անձնական զօրաբաժինը դէպ ի արեւելք կը քաշուի, հալածելով Բիլլեր զօրավարէն որ օգնական զօրք ստացած է։

ԲԵՌԼՍՊՈՒՐԿ.— Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը Մուքդենէն կ'իմանայ թէ Բոթ-Արթուրէն հասած տեղեկութեան մը նայելով, կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ քաղաքին մէջ։ Դորեանը երեւան կը հանէ ածուխներու գնման խնդիրը այդ երկար ուղեւորութեան պտուն մարտանաւերուն պարէ նաւարանը համար։ Փափուկ խնդիր մը առաջ կը բերէ այն իրողութիւնը թէ Պալթիկի նաւատանդիսանին եւ Բեռլրսպուրկի չրջանակին մէջ մինչեւ հիմա ըստացուած բոլոր ածուխները անգլիական արտադրութիւններ են։ Ինչ պիտի ըլլայ երբ Անգլիայ ու Ռուսիոյ յարաբերութիւնները այն աստիճան վիճակ մը ստանան որով ածուխի ներածումը դադրի։ Այդ պարագային հարկ պիտի ըլլայ միայն դիմել Տանէցի ռուսական ածուխներուն։ Ասիկա էր որ կարգ մը հրապարակագիրներ վերջերս կ'առաջարկէին անյապաղ ընել, որով կարելի ըլլայ միայն ռուսական ածուխ գործածելու դրութիւնը իրականացնել։ Գործնականին մէջ, սակայն բազմաթիւ դժուարութեանց կը հանդիպի այդ դրութեան իրականացումը թէ փոխադրութեանց սակացոյցերուն եւ թէ Տանէցը Պալթիկին մթացնող երկաթուղիին վիճակին բերմամբ, որով ոչինչ ածուխ չի կրնար փոխադրել։ Նաեւ այն պատճառով որ Տանէցի ածուխները սեռակով վար են անգլիական քանի մը ածուխներէն։

— Բուրբաթքին զօրավարը ընդարձակնեռագիր մը ուղղեց Զարին, ցոյց քելով ճապոնները անդթութեանը դէմ ռուս վիրաւորներու հանդէպ։ Այդ պարագան հաստատող ապ ցոյցներ եւ գրութիւններ կան, վասնզի Միչենքօ զօրավարին զօրախումբէն 8 քդ. Սթանքվիչ բաղմաթիւ լուսանկարներ առած է. խեղճ վիրաւորները չատ զարհուրելի կացութեան մէջ են, վասն զի ճապոնները անոնց լեզուն ու ձեռքերը կը կտրեն ու մարմինները կը ծակեն սուիններով։ Ռուս ապոյ մը զոր մահմեդական վիճակի մէջ գըտած էին հիւանդանոցի պաշտօնեաները, ըսաւ թէ ճապոն զինուոր մը զինքը սեռնելով երեք անգամ կրակ ըրած կը իր վրայ։ Ռուսական զօրավարը կը հեռագրէ Կարմիր Խաչի յանձնաժողովին թէ ճապոնները չյարգելով Կարմիր Խաչի շէնքերը ու հիւանդանոցները՝ կրակ կ'ընեն անոնց վրայ։ Կարմիր Խաչի յանձնաժողովը հաստատեց այս լուրը։ Նիքոլա Բ. որոշեց այդ իրողութիւնը պաշտօնապէս հաղորդել Լա-Հէի ատենին։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԵՌԼՍՊՈՒՐԿ 2 յուլիս (Պատշաճական).— Ծովակալ Ալեքսիեվ Զարին հաղորդեց Բոթ-Արթուրի նաւաբաժինին առաջնորդ հրամանատարին մանրամասն մէկ տեղեկագիրը, որ կ'ըսէ. — «Յունիս 23ին մեր եւ ճապոնական թորփիլանաւերուն միջեւ տեղի ունեցած սաստիկ ճակատամարտէ մը վերջը, որու մէջեղին թշնամին եւ մղուեցաւ, մեր նաւաբաժինը արտաքին նաւանանգիստը եկաւ, ճապոնցիներուն դրած ականները ջնջելով։ Նաւաբաժինը լեռոյ դէպի հարաւ, ծովեզերքէն 20 մղոն անդին ուղղուեցաւ եւ հոն նշմարեց ճապոնական նաւաբաժինը, որ կը բաղկանար 21 խոշոր մարտանաւերէ եւ 30 թորփիլանաւերէ։ Թշնամին այս ոյժը տեսնելով որ չատ ուշի մեծ էր մերինէն, մեր մարտանաւերը ալ ետ դարձան եւ հոն խարիսխ նետեցին։ Թշնամին ոչ է դժուարութիւն չպատառեց, ա՛լ անոնց մօտեցաւ։ Դիւրը Թշնամի թորփիլանաւերու կողմէ եղած բոլոր յարձակումները յաղողութեամբ եւ մղուեցան։ Երկու ճապոնական թորփիլանաւեր —Թերեւս ուեւլի— ընկղմեցան։ Առաւել մեր բոլոր մարտանաւերը նաւանանգիստ դարձան»։

ԹՈՔԻՕ.— Ռիւթէր կը հաստատէ թէ ծովակալ Բամիմուրա Զուշիմա կղզին մօտ լարձակեր է Վլատիվոսթոքի նաւաբաժինի վրայ։ Արդիւնքը յայտնի չէ։

ԲԵՌԼՍՊՈՒՐԿ.—Պիրեհվիյա Վիհեսն մոսքիի Թղթակիչը Լիաօ-Եանկէն կը հեռագրէ յունիս 1 թուականով.— «Մերզօրքերը յարձակողական կը սկսին։ Երկկոնիւ մը վերջը, Տալնիի կիրճը մեր ձեռքը մնաց։ Ֆէն-Զալ-Լինի եւ Մաուալինի կիրճերն ալ, որոնք գրաւուած էին ճապոնցիներուն կողմէ, նորէն գրաւուեցան Բիլլեր զօրավարին հրամանատարութեան տակ գտնուող ջկատի մը կողմէ։ Սիուեէ-Թա-Զի-Զաօ ճամբուն վրա, Միլլենքօ զօրավարին Խազախներն ջկատ մը յարձակեցաւ եւ բնակիչ ըրաւ ճապոնական կիսաբժին մը, հեծելազորքի դիալուն կոիւ մը վերջը.»

— Բուրբաթքին զօրավարը կը հեռագրէ յունիս 30 թուականով.— «Ճապոնցիները դադրեցուցին իրենց յառաջխաղացութիւնը դէպի Բայ-Զէու-Ֆի-Զաօ։ Ճապոնները Բայլուի հարաւակողմը, զանազան կիրճեր տանող ճամբաներուն վրայ ալ հանուակազօրքերու զօրեղ ջկատներ դրին, իրարմէ երկու քիլոմէթր հեռաւորութեամբ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռիւթէր յունիս 2 թուականով հետեւեալ հեռ

կառավարութեան ծառայութեանը մէջ կը գտնուէր. Սկիզբի մէջ մեռեր է Թիֆիւսէ։ Յուղարկաւորութիւնը կատարու

ՅՕԴԱՑԱՒ ԵՒ ՅՕԴԱՏԱՊ

ԱՊԱՀՈՎ ԲՈՒԺՈՒՄ

ԿՕՏԻՆԱՅԻ ԸՄՊԵԼԻՈՎ

Պատրաստուած Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական-արքայական համապատասխան տարրաբաններէն

Ռ. ԵՒ Ժ. ԿՈՏԻՆԱՅԻԿՈՂՄԷ

Օգտակարային բոլոր հիւանդութիւնները, ինչպէս կլիու ցաւ, ջղաձգութիւն, մէջքի ցաւ, կոնակի ցաւեր եւ ծունկերու ցաւեր արմատական կերպով կը բուժուին ԿՕՏԻՆԱՅԻ դարմանով։

Ամբողջ Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչ Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ., Գալաթիոյ խան Թիւ 5։

Կը գտնուի նաեւ Վենսան՝ Գրասպեան էֆի դեղի մթերանոցը եւ բոլոր գլխաւոր դեղատները։

Գաւառները երեք չիլէն պակաս չի ղրկուիր

Գաւառներու համար կը փնտռուին պատուաւոր եւ գործունեայ գործակալներ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով։

ՏՈՔԹ. Բ. ԷՄԻՐԶԷ

Տոքթ. Բ. Էմիրզէ, որ իր բժշկական ուսումը կատարելագործած է Բարլղի մէջ եւ 15 տարիէ ի վեր մեծ փոյթառութիւն չունեցած է, այժմ հաստատուած է. Բերա Պէյօղլը Բարմաք Դարաւ, Թիւ 16։ Մասնագէտ է մանկարարձութեան եւ կանանցի հիւանդութեանց եւ ատանցմէ զատ նորագոյն մեթոտներով կը բուժէ ջղային եւ հոգեկան ամէն կարգի հիւանդութիւններ, ինչպէս նաեւ արգանդախցումէ (hystérie) առաջ եկած հիւանդութիւնները, մասնակի անդամալուծութիւն եւ կարկամութիւն եւայլն։ Ասկէ զատ, ասկորի եւ սովորական խոյլը (օրրանա), առանց գործողութեան՝ նոր դրութեամբ մը կը դարմանէ, տեղը առանց յայտնի ընելու։ Տոքթ. Էմիրզէ էֆ. կը գտնուի, Բերա Պէյօղլը Բարմաք Դարաւ, Թիւ 16 տան մէջ, ուր կիրակիէն զատ ամէն օր կէսօրէն յետոյ ժամը 1էն մինչեւ 4 (Ք.Ե.) հիւանդ կ'ընդունի, եւ ուրբաթ օրերն ալ ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները։ 6—25

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԼՐՏԱՄ

Դրամագլուխ եւ պահեստ

ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ տակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՅՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՈ եւ ԸՆԿ.
Կալաթա Դարա Մուսքաֆա փողոց թիւ 4
78—104

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՏԵԼԻՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գումարը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլոր շէները։ 1901ին ապահովագրեալց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ տիպերգական բոլոր ձեւերու հիմնական ուրոյն օր և է ընկերութենէ կը յանձնուած է խնդիրին աւելի ա՛պայման և շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է. Ցլաւ գրաւման, համբորդութեան, մահուան ռիսկերուն և պատճառին, անձնատուութեան և մինչեւ իսկ պատերազմի ռիսկերէն։ Տիպերական բոլոր կ'ներառնուին փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրեալներուն հաշուի առնելու։ այս փոխատուութեանց գումարները դատ դատ նշանակուած են բոլորին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները գագրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերսկսին չարունակելու տանձնագրելուն, յանձնագրագրերը 5 տա 100 տոկոսով հանգիստ վճարելով. մէկ տարեվերջ ընելի յետոյ իրաւունք կորուստ չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլորին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագրեալները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 տա 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի. որ ապահովի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեան համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԴՕՆ եւ ԸՆԿ.
Գլխաւոր Գործակալ
Ա. ՋՈՒՀԱՆԵԱՆ
Գալաթա, Հաճի Հալիլ խան
Վայվոտա փողոց, Վէքիլիս խան
Հարկ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի, Ֆրոյդի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օդանաւք։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բաֆէլ	300	Թիպս	2500
Ան ի	3000	Նեբոիս	2400
Թէլպը	3000	Օսա ին	2250
Գեանորուս	3000	Բ բա	2250
Ֆարոս	3000	Ոֆինբս	2000
Օս անի	3 0	Կասրնի	1500
Մացիոնիս	2500	Իւլեա	1000

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈՒ եւ ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
191 13 Ճէյմս Սգրիդ Լիվերբուլ

Odol

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼ

ԱԼԵՆՖԻԱՊԱՇՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵՑԱԼ Ի ԹՎԱՐԻՆ 1841ԻՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿՈՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԼՆ Վ.ՀՄՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐԳԱՆԼԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻՆ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻՆ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց զուտարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութիւնէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐԲԻՋ ՏԸ ՖԼԷՌԻ, Դրանսատլանտիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին դանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐՈԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բասաժ Բաթբրհրօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ճնչիչն որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապես։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ· ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան դնանատուած են, որ ալխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եռեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2.
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանէն դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար) Զարէզ պոյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կենդ. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սալգիս պէյ Տիւզ օղլուի տունը։

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳՈՒԲՍԻԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն աղուն և ամենապատ իւրայանչիւր է։

Վաճառատեղին դեղարան Լակրուա, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ընդմէջ Հրլի Կ. Պոլսոյ եւ Օսկասլի

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	1069	Գոմտ	1497	Կոգոն	1011	Մա ռ	724	Բոզարիտ	135
Ալէքթ	3607	Գոնկ	1976	Կրոնան	1195	Մարբենկ	2273	Սա ֆո	1113
Անճէլս	1541	Գորաս	835	Հիրս	775	Մարդեկ	3709	Ֆլ ր	1735
Արիսոսրս	2277	Ֆիսս	431	Հիտալկ	1581	Մ ռ	3317	Սիլվեռ	1193
Պասանս	1822	Տուինս	97	Հի ատ	372	Միլ	1157	Սը բ	1203
Պորտինս	1264	Տուրս	383	Հորաթի	2670	Մո դ կեպէլ	1735	Թասսոն	1323
Պրավս	1076	Տ աբ	1713	Հ մ էր	595	Մուր Ա	749	Թ. Ուիլսրն	1376
Պրինս	841	Տրսամ	54	Իակ	2354	Էրս	1033	Թոր ռ	3327
Բրիֆա	448	Էպս	2461	Իտակ	5 49	Օհ ռ	4100	Թոլ տ	1470
Ֆէյրս	1371	Էլտորատս	1520	Ձ ան	1080	Ոնտ ֆ ռ	4036	Ֆ ռ բ ռ	487
Գա իրս	1337	Է աչ	84	Ջ էս	1053	Օրլան ռ	1535	Ուրպին	2429
Գամէս	1244	Ֆիսս	914	Ֆ լբին	2107	Բոլէք ռ	637	Վասս	1914
Դ զ	1094	Ֆին ա տ	1 28	Ֆոլս	1700	Բոլ	510	Վոլ	1289
Զիբալ	2739	Ֆիսմինկ	249	Լ ս	1053	Ր ալտ	229	Վ լ ռ	2396
Մ սբս	831	Ֆրանչիսքս	4583	Լ բանչ	2272	Ռ ս լ ռ	1663	Եէտ	1350
Ֆլեռ	1697	Ֆ ռ իլ	306	Լիվերս	1843	Բոլ	1613	Էերս	1200
Գոլորատս	4335	Կիկանս	1 43	Լոչ էլ	319	ոսէ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած է։

Միխաեա չոգենաւը, նաւապետ Թորք։

Ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս կը սպասուի։

Ալեքսս չոգենաւը, Նաւապետ Հիք, տարող 30ին։

Դիմել առ. Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻԱԶՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւլիք Միւլէթ խան, Գալաթա 377

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ. 160,000 ՍՏՈՐԱԳՐՈՒՈՂ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 1904 ՅՈՒՆԻՍ. 1ԻՆ

ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Համայնագիտական բառարան նօր հատորէ բաղկացեալ (վեցը հրատարակուած)

Հետաքրքիր արդի կեանքի պայմանները ամենուն համար անհրաժեշտ կը դարձնեն համայնագիտական լաւ բառագիրք մը։ Այդ պահանջուն է որ հրաշալի յաջողութիւն մը գտած է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍԸ, որ իր տեսակին մէջ կատարելութիւն մըն է. վերջին տարիների կատարեալ, իրապէս արդի պահանջները գոհացնող, չորս հարիւր ընտրեալ աշխատակիցներու կողմէ խմբագրուած, առատօրէն պատկերազարդուած եւ գունաւոր քարտէզներ ու տախտակներ կը պարունակէ։ Այս հիանալի բառագիրքը գերազանցիր է մինչեւ հիմա Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու մէջ հրատարակուած նմանօրինակ գործերէն։ Մինչեւ հիմա հրատարակուած վեց հատորները միայն կը պարունակեն 175,000է աւելի յօդուած, 36,000 պատկեր, 67 գունաւոր տախտակ եւ 360է աւելի սեւ եւ ուրիշ գոյներով քարտէզներ։ Այս մէկ քանի թիւերէն կարելի է դատել այն մեծ ծառայութիւնը՝ զոր կարելի է սպասել այսպիսի գործէ մը։ ԼԱՌՈՒՍ գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մանբարնաս փողոց, թիւ 17, խնդրողին՝ 16 երեսէ բաղկացեալ պրակ մը՝ իբր նմոյշ ձրի պիտի ղրկէ։

Ամբողջ գործին բաժանորդագրութեան համար հիմակուան գինն է 200 ֆրանք՝ թղթակազմ, 235 ֆրանք՝ կազմուած, վճարում. 100 ֆրանք սաստագրուած տանն, եւ միւսը՝ վեց ամիսէ վեց ամիս։

Կարելի է բաժանորդագրուիլ Լառուս գրավաճառանոցը Բարիզ, Մոնբարնաս փողոց թիւ 17, նաեւ գլխաւոր գրավաճառանոցներուն մօտ։ Բաժանորդագրուողները կը տանին հրատարակուած վեց փաթաթ հատորները. ետթներորդ եւ վերջինը պիտի հրատարակուի յառաջիկայ յուլիսին։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վենափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեղ

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Բարաֆէյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Գանձարի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հ. վ. ը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեպ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօխ
Մարբուհէճիլար, Ջարշըը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՅՑԱԿ

1904 Մարտ 15 երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ յուլիս 31

Վոսփորէն կամուրջ

9 0 Եր ամ. մէզդ. պլբտ. Քալպ. եէնիք սթ Ն. էմիրկ. ը. հիսար. պէպէր, սրնվ. գրչ. օրթ. պէ կ	
9 40 Պէյք. բշպ. չպուզ զանլ. միրկ. ան հիսար.	
10 15 ա. հիսար. զանտ. վանիր. չէնկ. պէյլ. զուզդ. պէշկ.	
10 30 Պէյք. Եէնք. էմիրկ. ը. հիսար, պէպէք. արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշկ. զ Ա.	
11 25 Գուզդ. պէշիկ.	
10 5 Պյբ. քաշպ. չպզ. զանլ. միրկ. ա.հիսար.	
11 30 Ա. հիսար զանտ. վանիր. չէնկ. պէյլ. զուզկ. զպԹշ.	
10 45 Ենմ. մէզդ. պլբտ. Քրպ. եէնիր. սթէն. միրկ. պէշիր.	
11 30 միրկ. ը. հիս. պէպէք. արնվ. գրչ. օրթ. պէշկ.	
12 15 չէնկ. պէյլ. զուզկ. պէշիկ.	
12 30 արնվ. գրչ. օրթ պէշրթ. զապաթաշ.	
11 19 պէյք. բաշպ. ենք. չուպ. զանլ. ա. հիսար	
1 17 զուզդ. պէշկթ.	
12 30 ա. հիսար զանտ. Պէպ. վանր. չէնկ. պէյլ. զուզկ.	
1 — Պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. զ պաթ. շ.	
11 50 Ենմ. մէզդ. պէօյ. Քրպ. եէնիր. սթն. էմիրկ. ը. հիսար պէպ.	
1 5 Ա.հիսար զանտ. չէնկբ. պէյլ. զուզկ.պէշկ.	
12 45 Ենիմ. մէզպ. պլբտ. Քարպ. եէնզ. սթն. միրկ. պէշ.	
1 25 Գանլ. էմիրկ. ը. հիսար. պէպէր. արնավ. զուրչ. օրթ. պէշկթ.	
1 30 Էօյք. ենք. սթէն. մ րկ. ը. ա. հիսար.	
1 5 Եէնմ. մէզպ. պլբտ. բիրէմ. Քրպ. պէյրօզ. բաշպ. չպուռ. զանլ. ա. հ սար. զա տ. պէշկթ.	
2 22 Օրթ. պէշիր. սկիուտ.	
2 17 Դանտ. վա.իր. չէնկ. պէյլ. զուզկ. պէշկ.	
2 55 Պէշկ. զապաթաշ. սկիուտար.	
1 11 Ր. ա. զավազ. եենմ. մէզդ. պ.բտ. Թրպ. եէնք. սթէն. միրկ. պէշիրթաշ.	
2 45 Միրկ. ը. հիս. Պէպէք. Արնվ. Դրչ. Օրթ. պէշ բ աշ	
2 45 Պէյք. Բշպ. Զպք. Դանլմ. Ա Հիսար. Գնտ. վնր. Չէնկ. Պէյլ. պէշկ.	
3 55 Օրթ. զուզկ. պէշթ. զապթշ. սիրքէնի.	
3 30 Պէյք. բաշպ. զանլ. ա. հիս. վանի. չէնկ. Պէյլ. պէշկթ.	
3 15 Ենմ. Մէզպ. պէօյք. քիրէմ. Քրպ. եէնք. Սթէն. միրկ. Բ. Հիստր. պէպ.	
4 5 Ա. հիսա . զանտ. պէպ. արնվ. գրչ. Օրթ. պշկ. զապաթաշ. սիրէնի.	
4 30 Պէյք. բշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. պէյլ.	
5 5 Ա. հիս. զանտ. վանր. չէնկ. պէյլ. զուզկ. պէշկթ. սկիուտ.	
4 24 Ր. ա. Գավազ Եեմ. մէզպ. պլբտ. Քրպ. ենք. սթէն. միրկ. ը. հիսար. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պշկ.	
6 — Պէյք. բշպ. զանլ. ա. հիս. զանտ. վանք. չնկ. պէյլ. Գուզդ. պէշկ. զպթ.	
6 — Եեմ. մէզդ. պէօյք. Քարպ. ենիր. սթն. միրկ. ը հիս.պէպէք Արնվ. գրչ. օրթ պշկ.	
6 45 Պէյք. Բաշպ. եէնիր. չզպուզ. սթն. զանլ. միրկ. ը. ա. հիս. զնտլ. պէպ. ա.ն. վանիր. գրչ. պէյլ. օրթ. զուզ. պէշկ. զապթ.	
7 30 եէնմ. մէզդպ. պլբտ. Քրպ. պէյք. եէնք. սթն. միրկ. ը. հիսար պէպէք արնավուտ. գրչ. օրթ. պշէշկ.	
8 25 Գանլ. ա. հիս. զանտ. չէնկբ. պէյլ. սկիու.	
9 3 Օրթ. զուզկ. սկիուտ.	
7 54 Ր. ա. Գավազ մէզպ. պէօյտ. Քրպ. Պէյք. բաշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. Գանտ.վանի. չէնկ. պէյլ. զուզկ. պէշկթ.	
9 30 եէնիմ. մէզդ. պէօյէտ. Քարպ. եէնիք. սթէն. Միրկ. ը.հիսար.պէպէք. արնվ. գրչ. .ր թ. պէշկթ.	
10 41 Սթէն. միրկ. պէշիկթ. սկիուտ.	
10 57 Գանտ. պէպ. վանիր. զուրչ. օրթ. պէշրկ.	
10 30 Պէյք. բաշպ. չպուր. զանլ. ա. հիսար չէնկբ պէյլ. զուզկ. պէշր. սկիուտ։	
10 30 եէնիմ. մէզպ. ։ էօյք. Քրպպ ենդ. սթն. միրկ. ը. հիս. պէպ. Արնավ. զուրչ. օրթ. պէշրկ. զապաթ.	
10 37 Ա. զավազ մէզդ. պէօյք. Քէրպ. պէ ք զ ե՝.իք. մ ր կ. ը. հիս. արնավ. զապաթ.	
1 — Պէյրզ. ենիր.	

Կամուրջէն Վոսփոր

10 3 Պէշիք. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ա. հիս.	
11 30 Ա. Հիս զանլ. չուպ. եէնք. բաշպ. Պէյք	
11 25 Գպթ. Պէշկ. Օրթ. Գո ը.չ. արնավ. Պէպէք Ր. հիսար. էմիրը. Սթն. ենք. Թրպ Պէօյք. Մէզ. եէնմ. ր. ա. զավազ.	
11 50 Սկիւտ. Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիր. զանտ. ա. հիսար.	
12 35 Ա. հիս. զանլ. չպուզ. բաշպ. պէյքօղ	
12 — արնավ.	
12 3 Պէշկթ. զանլբզմա	
12 35 ա. հիսա	
1 — Գապթ. պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հ սար միրկ. սթն. էէնք. Քրպ. բիրէհ. պէօյք. Մէզպ. եենմ.	
1 30 Պէշկթ. զանտիլի	
1 45 Պշկ..Օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ.	
1 40 Իւսկ. զուզկ. պէյլ չէնկ. վանիք. զանտ. ա. հիս. զանլ.չպուր. եէնք. բշպ.պէյրօզ.	
2 05 Սկիւսարէ զուզկ. օրթաբէշ	
2 30 Պշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթէն. ։ էնք. Քրպ. պէօյր. մէզպ. եէնմ. ր. ա. զավազ	
2 45 Պէշկթ. զուզկ. պէյլ. չնկ. զանտ. ա. հ ս. զանլ. պէյրօզ	
3 5 Գապաթաշէն Իւսկ. զուզկ. օրթաբէօյ	
3 30 Գապթ. պէշկթ. զուզկ. չէնկ. պէյ. վանի. զանտ. ա.հիսր. զանլ.չպուր. բաշապ. պէյզ	
3 45 Գապթ. պէշկթ. իւսկ. զուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. զանտ. ա. ր. հիս. միրկ. զանլ. սթն. եէնք. բաշապ. պյրօզ.	
4 — ա. հիսա	
4 5 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն.են ր. Քրպ. պէօյր. մէզ. եէնմ.	
5 — Պշկթ. զուզկ. պէյլ չէնկ. վանիր. ա. հիս. զանլ. չրպուզ. բաշապ. պէ.ր. Քարպ. պէօյր. մէզ. եէնմ.	
6 — Գապթ.Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթէն. եէնք. Քրպ. պէօյիք. մէզ. եէնմ. ր. ա. զավազ	
6 45 Գապթ. Պէշկթ. Իւսկ. զուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. ա. հիսար միրկ. զանլբզա	
7 25 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիսար միրկ. սթէն- ե իր. պէյր. Քարպ. պէօյր. մէզ եէնմ.	
8 40 Պշքթ. Իւսկ. զուզկ. օրթ.	
8 45 Պէշկթ. զուզկ. պէյլ. չէնկ.վանիր. զանտ. ա. հիսար զանլ. չպուզ. բշպ. պէ բզզ	
8 30 Գապաթ. պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէր ր. հիս. միրկ. սթէն. եէնիր. պէյզ. մէզ. եէնիմ՝էէ	
9 — Պէշկ. միրկ. ենիր. Քրպ. պէօյր. մէզ. ենիմ. ր. ա. զավազ	
9 30 Պէշկ. օրթ. գրչ. արնավ. պէպ. զանտ. ր. հիս. միրկ. սթէն ա	
10 5 Միրկ. եէնք. Քրպ. պէօյր. մէզ. եէնմ.	
10 — Պէշիք. զո զկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանտլ.	
10 25 Պէշքթ. զանտ. ա. հիսար զանլ. չբպուրլը բշպ. պէյր. մէզպ. ր. ա. զավազը	
10 15 Որրքէնիէն կամուրջ Պէշկթ. զուզկ.	
10 35 Պէշկիկ. պէյլ. չէնկ.	
10 10 Պէշկիկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէր	
10 40 Պէշ կ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն. եէնք. Քրպ. բիրէհ. պէօյր. մէզպ, եենմ.	
1 50 Պէշկթ. պէյլ. վանի. զանտ. ա.հիսար	
11 — Գապթ. պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն. եէնք. պէօյր.	
11 40 Պէշ կ. Միրկ. եէնք. Քրպ. պէօյր. մէզ. եէնմ.	
11 20 Գապաթաշ պէյլ. չէնկ. վանի.	
12 10 Վանիրէ յէն զանտ. ա. հիս. միրկ. եէնք. բշպ. պէյր.	
11 35 Պէշկթ. զանալ. ա. հիսար զանլ. չբպուր. բաշապ. պէյր.	
11 50 Զուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիր. պէպ.	
11 45 Գապաթ. Պշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիսար. էմիր. սթն. եէնք.	
12 15 Պէշկթ. եէնք. Քրպպ. պէօյր. մէզ. ենիմ.	
1 8 եենիբէոյէն բաշապ. պէյզ զ	
12 10 Պէ իկ.զուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիր. զանտ. ա. հիսար	
12 15 Պէշկիկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիսար մ.րկէօն.	

COMP RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՔԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնները

	Ցլս	
Գշ.	2 /3	Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առտու։ Տարտանել, Միտիլլի, Իզմիր, Ֆիոս, Թարապլուս-Համ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Ե2.	24/7	Օտեսա ժամը 10ին առտու։
Շբ։	26,9	Մէթէլլիս, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։ Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։

ՇՈԳԵՆՍԻԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՓԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍԱՊՈՒՐԱՍ ԵՈՒՈՒՆԵՆԻՍ

Յուլիս 4ին Միսկրէլի, Սեւ Ծովէն։

ՄԵՏՈՒՈՒՆԵՐ

Յուլիս 5ին Մէնկրէլի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ	Բարիզի համար	200 Ֆր.
» »	Մարսիլիոյ »	160 »
Բ. »	Բարիզի »	150 »
» »	Մարսիլիոյ »	120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփհանէ քարափին վրայ։
515 Թ. ՈՒԼՊՈՒԼ

ՖՐԻԷՏ. ԼԻԵՐԼԷՆՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելեան միջեւ բանող օդանաւք։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Էվէրդրիան	10500	Ֆլովիա	3500
Հոմէնեան	10500	Էմիրէրէն	3500
Բէլգրիան	10500	Ամրոժ.ան	3000
Լանքասթրիան	9000	Այմէրիան	3500
Նիյուսէլֆիա	9000	Արապան	3500
Օլօմպիան	8000	Անէնեան	2500
Ջորջիան	8000	Անտուլուքան	2500
Բասրոնեան	8000	Ալգաշիրն	250
Ֆիրէնեան	8000	Լէսթիան	2000
Նուլէրնեան	3700	Մինեռ	900
Լավսնեան	3700	Օլորդ	800
Ֆլամինեան	3700	Լիսբոն	86
Նասրան	3500		

Աղբատների սէրիքին կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլու